

ZÁRÓVIZSGA
(Szlavisztika-orosz szakirány)

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- az előírt tanegységek elvégzése és a kötelező kreditmennyiség megszerzése;
- az orosz nyelvi szigorlat teljesítése legalább elégséges szinten;
- az elfogadott és legalább elégségesre értékelt szakdolgozat.

A záróvizsgán a hallgatóknak bizonyítaniuk kell, hogy elsajátították a képzési követelmények és a tanterv által előírt legfontosabb ismereteket, és hogy szóbeli kifejezőképességük megfelel az előírt nyelvi szintnek. A záróvizsga három részből áll:

- I. Szóbeli vizsga magyar vagy orosz nyelven (a nyelvet a hallgató választhatja)
- II. Orosz nyelvű prezentáció
- III. Szakdolgozatvédés magyar vagy orosz nyelven (a dolgozat nyelvének megfelelően)

I. Szóbeli vizsga magyar vagy orosz nyelven (a nyelvet a hallgató választhatja)

A szóbeli vizsga által ellenőrzött ismeretek közé nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi témák tartoznak. A hallgató két tételt húz: egyet nyelvtudományról és egyet irodalom- és kultúratudományból

Tételek, záróvizsga témakörök:

Nyelvtudomány

1. A szláv írásbeliség kialakulása. Az egyházi szláv nyelvek fogalma és jelentősége.
2. Az ősszláv szótagharmónia tendenciájához sorolható hangváltozások
3. Az ősszláv nyílt szótagúság tendenciájával magyarázható hangváltozások
4. A morfológia fogalma. A mai orosz nyelv szófajai
5. Az orosz főnév. Az orosz főnév nyelvtani kategóriái: a nyelvtani nem, szám, eset és az élő/élettelen kategória
6. Az orosz ige és a főnévi igenév. Az orosz ige nyelvtani kategóriái 1.: a személy, idő, tárgyas – tárgyatlan ige
7. Az orosz ige nyelvtani kategóriái 2.: az igeszemlélet
8. A szintaxis fogalma. A szintaktikai egységek
9. A szintaktikai kapcsolatok fajtái
10. A lexikológia tárgya. Szinonímia, antonímia, paronímia. A poliszémia és a homonímia közötti különbség

Irodalom- és kultúratudomány

1. Az orosz kultúra sajátosságai, főbb korszakai és meghatározó jelenségei
2. Az oroszországi kultúra kelet-európai és kelet-közép-európai kontextusban (történelmi, kulturális, ideológiai, vallási, irodalmi szempontok)
3. A középkori orosz történelem, kultúra és civilizáció meghatározó eseményei, jelenségei és szereplői (10-16. század)
4. A kora újkori orosz történelem, kultúra és civilizáció meghatározó eseményei, jelenségei és szereplői (17-19. század)

5. Az újkori és legújabb kori orosz történelem, kultúra és civilizáció meghatározó eseményei, jelenségei és szereplői (20-21. század)
6. Alkotók, művek, irodalmi folyamatok a 19. századi orosz irodalomban (Puskin, Gogol, Lermontov, Goncsarov, Tolsztoj, Dosztojevszkij, Csehov)
7. Alkotók, művek, irodalmi folyamatok a 20-21. századi orosz irodalomban (pl. Bunyin, Szologub, Bélij, Andrejev, Bábel, Ilf-Petrov, Zamjatin, Nabokov, Mandelstam, Bulgakov, Venegyikt Jerofejev, Viktor Jerofejev, Ulickaja, Szorokin, Pelevin)
8. Az orosz novella és elbeszélés a 19-20-21. században
9. Az orosz regény 19-20-21. században
10. A szláv irodalom- és kultúratudomány szemlélete, főbb képviselői

Minimálisan kötelező olvasmányok irodalomból:

- folklórszövegek: bilinák (Sadko, Ilja Muromec és Fülemlü Zsivány), varázsmesék (Szépséges Vaszilisz, Szivko-Burko, Halhatatlan Koscssej, A tűzmadár, Morozko)
- Puskin: Jevgenyij Anyegin, Belkin elbeszélései, A bronzlovas versek: Madárka, Emlékezés, Emlékszem a csodás pillanatra
- Lermontov: Korunk hőse
- Gogol: Pétervári elbeszélések (Az orr, A köpönyeg, Egy örült naplója, Arckép); Holt lelkek
- Goncsarov: Oblomov
- Turgenyev: Egy felesleges ember naplója, Apák és fiúk v. Első szerelem
- Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés v. A hasonmás
- Tolsztoj: Anna Karenina, Ivan Iljics halála
- Csehov: elbeszélések (Rothschild hegedűje, A diák, A lónevű, Fájdalom, A csinovnyik halála, A tokbabújt ember); drámák: Sirály, Cseresznyéskert v. A három nővér,
- Bunyin: Könnyed lélegzet, A San-Franciscói úr
- Szologub: Fény és árnyak v. Undok ördög
- Zamjatin: Mi v. A barlang
- Mandelstam: versek (Fogadj el szívesen, Szólni akartam), esszék (Az akmeizmus hajnala, A szó természetrajzáról)
- Bulgakov: Mester és Margarita, Kutjaszív
- Nabokov: Meghívás kivégzésre v. Végzetes végjáték
- Szolzsenyicin: Iván Gyenyiszovics egy napja
- Venegyikt Jerofejev: Moszkva-Petuski
- Ulickaja: Szonyecska v. Médea gyermekei
- Szorokin: A jég v. Az opricsnyik egy napja
- Tatjana Tolsztaja: Szüzsé, A macskány v. Viktor Jerofejev: A papagáj

II. Orosz nyelvű prezentáció

A prezentáció témája: egy választott irodalomtudományi, nyelvtudományi vagy kultúratudományi probléma közvetítése orosz nyelven 10 perces előadás keretében (pl. egy szerző műveinek, alkotói periódusának bemutatása, egy műalkotás értelmezése, egy műfaj vagy irodalomtörténeti korszak, kultúratörténeti korszak, történelmi, politikai vagy nyelvészeti jelenség, probléma bemutatása). A prezentáció témáját a hallgató a szakirány-felelőssel egyeztetve előzetesen adja le. A prezentációt formai követelményei: az érvényes nyelvi normarendszer tiszteletben tartásával, jó tempóban és jó kifejezőképességgel elmondott szóbeli

előadás, melyet követően a hallgatónak a vizsgabizottság kérdéseire kell válaszolnia orosz nyelven, valamint képesnek kell lennie érvelni saját álláspontja mellett. (Az előadáshoz ppt használható).

III. A szakdolgozat megvédése magyar vagy orosz nyelven (a dolgozat nyelvének megfelelően)

1. a szakdolgozat téziseinek rövid ismertetése szabad előadásban;
2. az opponensek bírálatára és kérdéseire adott válasz;
3. a bizottság kérdéseire adott válasz (a szakdolgozat témájával és/vagy tartalmával módszertanával összefüggésben).

A záróvizsga értékelése

Ötfokozatú skálán (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).

A záróvizsga eredményét a két részvizsga kerekített átlaga adja:

1. A szóbeli vizsgára kapott jegy (5 fokozatú értékelés)
2. Az orosz nyelvű prezentációra kapott jegy (5 fokozatú értékelés)
3. A szakdolgozat védésére kapott jegy (5 fokozatú értékelés)

szóbeli vizsgajegy + orosz nyelvű prezentáció + szakdolgozat védés